

KAPITEL 3 / CHAPTER 3³

FORMATION OF AN EFFECTIVE INVESTMENT POLICY OF THE ENTERPRISE: ACCOUNTING AND ANALYTICAL ASPECTS

DOI: 10.30890/2709-2313.2022-14-03-018

Вступ

Для підвищення конкурентоспроможності продукції, посилення ринкових позицій Україна обрала інвестиційно-інноваційний напрям економічного розвитку. В цих умовах зростає інтерес до управління процесом формування прибутків та використання інвестиційних ресурсів щодо реалізації інвестиційно-інноваційних проектів та програм, які є основним джерелом фінансового благополуччя та подальшого розвитку суб'єктів господарювання. За цих обставин нові вимоги ставляться до економічної інформації, необхідної для такого управління, що забезпечується сучасною системою обліку і звітності.

Наявність різних підходів до визначення напрямів інвестиційної політики та класифікації її об'єктів, неоднозначне трактування сутності інвестиційних витрат і доходів в порядку визначення результату від інвестиційної діяльності, а також неузгодженість норм визначення цих понять у чинному законодавстві, викликає науковий інтерес до теми дослідження та підтверджує її актуальність. Дане дослідження буде сприяти виробленню організаційних та методичних засад обліку інвестиційно-інноваційної діяльності, здатності проводити оцінку об'єктів інвестиційної політики та визначати напрями і джерела їхнього фінансового забезпечення; аналізувати інвестиційну привабливість підприємств та визначати оптимальні варіанти реалізації інвестиційних проектів та інноваційних програм.

3.1. Концептуальні засади державної інвестиційної політики в Україні

Державна інвестиційна політика є частиною економічної політики країни і направлена на створення ефективного механізму впровадження інвестиційної діяльності, враховуючи сучасну світову інтеграцію, вплив глобалізаційних процесів та особливості національної економіки України. Державне планування, впровадження та регулювання в сфері інвестицій дозволяє максимально використовувати національні інвестиційні ресурси, залучати іноземні інвестиції задля досягнення довгострокових та короткострокових цілей соціально-економічного розвитку країни.

Державна політика в інвестиційній сфері може розглядатись у двох напрямках: як активного учасника інвестиційної діяльності, так і регулятора

³*Authors: Panasyuk Valentyna, Brodovska Oksana, Sydorkina Nataliia*

інвестиційних операцій щодо суб'єктів господарювання.

Державна інвестиційна політика в Україні реалізується шляхом визначення структури та масштабів інвестицій, джерел фінансування інвестиційних ресурсів, а також напрямів їх використання для посилення економічного розвитку країни.

За сучасних кризових політичних умов економічний розвиток України залежить не так від налагодженої системи ефективного інвестування, як від покращення соціально-економічного добробуту громадян. Однак зараз особливо актуальними є питання національної безпеки країни, оскільки від цього залежить функціонування як вітчизняних суб'єктів господарювання, так і країни в цілому.

Воєнний стан в Україні почав діяти тоді, коли ще не завершилася криза, яка пов'язана з пандемією COVID-19. Такий подвійний негативний вплив на національну економіку спричинив серйозні економічні наслідки для України. Кризові процеси призвели до стрімкого зростання цін, розірвання партнерських відносин та ланцюгів постачання і збуту багатьох підприємств. Це все знижує можливість впровадження інвестиційної політики для вітчизняних підприємств та створює нові перешкоди і виклики для впровадження інвестиційних проектів та програм та залучення інвестицій.

За таких умов основною метою державної інвестиційної політики має бути пошук шляхів виходу з політико-економічної кризи через формування стратегії нових напрямів залучення та механізмів освоєння необхідної кількості інвестицій, які стануть основою розвитку держави та виведуть її з економічної кризи.

Однак, і раніше в інвестиційній сфері країни спостерігався низький рівень інвестування, який обмежував продуктивність економіки через неефективне використання її потенціалу, і, як показує статистика попередніх років, визначає низькі довгострокові темпи економічного зростання країни. Так, дослідження Європейської бізнес-асоціації стверджують: «у другій половині 2021 року інтегральний показник Індексу інвестиційної привабливості знизився до 2,73 балів з 5-ти можливих (порівняно з 2,84 балів у першому півріччі). Як засвідчило проведене опитування генеральних директорів підприємств, топ-3 ключових перешкод розвитку інвестиційного клімату залишається незмінним: слабка судова система (87% опитаних), високий рівень корупції (85%), а також тіньова економіка (76%). Серед інших перешкод найчастіше відзначали геополітичну напруженість, енергетичну кризу, недосконале державне управління, стагнацію реформ, складну податкову систему, постійні ротації в Уряді та інше» [1].

Крім того, в Україні мають очевидну тенденцію до зниження інвестиції в основний та оборотний капітал у % до ВВП. Так, даний показник, порівняно з 2016 роком, скоротився з 21,7% у 2016 р. до 7,5% у 2020 р., тобто більш, ніж в 2 рази. У 2021 році в умовах активізації національної економіки після завершення кризи COVID-19 інвестиції зросли до 10,1% ВВП, однак це удвічі нижче, ніж в

інших країнах Східної та Центральної Європи, а саме 25-30% ВВП.

Важливим чинником на впровадження інвестицій є доступ до джерел їх фінансування. Статистика свідчить, що найбільша частка капітальних інвестицій профінансована за рахунок власних коштів суб'єктів господарювання – понад 72%, за рахунок державного та місцевих бюджетів – 13%, а за рахунок кредитів банків та інших позик – 3,3% [1].

За даними Державної служби статистики України за обсягами освоєння капітальних інвестицій провідними сферами економічної діяльності залишаються: «промисловість – 37,7%, будівництво – 10,2%, сільське, лісове та рибне господарство – 9,3%, інформація та телекомунікації – 5,0%, оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 7,8%, транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – 5,7%, державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування – 9,8%, операції з нерухомим майном – 5,0%» [2].

Зростання іноземних інвестицій за цей період забезпечувалося шляхом реінвестування доходів іноземних інвесторів, а надходження прямих іноземних інвестицій за період січень-листопад 2021 р. становило близько 800 млн.дол., що є найнижчим за обсягом іноземних інвестицій з 2014 року, за виключенням 2020 року, та значно нижчим, ніж у 2005-2013 рр. (6,2 млрд.дол. в середньому за рік) [1].

За попередні роки спостерігається тенденцію до зменшення заощаджень населення (приблизно 2 %) та високий рівень поточного споживання (близько 90 %), що означає низьку інвестиційну активність, а також високий попит на товари першої необхідності й низький попит на інвестиційні товари (товари довгострокового використання). Все це знижує інвестиційну привабливість з боку іноземних інвесторів, які хочуть розширювати ринки збуту та розвивати бізнес на території України.

Разом з тим, Україна за рейтингом Savills Nearshoring Index 2020 займає друге місце у світі, після В'єтнаму, та перше місце в Європі за вартістю робочої сили та природних ресурсів [7].

Цей індекс показує більш, ніж інвестиційний потенціал країни, він характеризує країни за рівнем інвестиційної привабливості «nearshoring», коли реалізується практика перенесення ділової операції в сусідню країну. Україна, порівняно з іншими частинами Європи, для таких інвестицій є більш привабливою країною через низьку вартість робочої сили, а також висококваліфікований персонал. Середні витрати на робочу силу в Україні становлять приблизно одну третину від тих, що спостерігаються в Західній Європі. Наша країна розглядалась ключовим регіоном, який має виграти від диверсифікації постачальників після пандемії. До пандемічної кризи українська економіка зростала чотири роки поспіль (2016-2019). Крім того, до надзвичайної політичної ситуації у 2022 року, в країні надзвичайно надійною була

інфраструктура, а також відкрите торгове середовище. Крім того, Україна, подібно до інших країн Східної Європи, має безпосередню близькість і доступ до основних споживчих ринків автотранспортом або потягом, що також є перевагою для бізнесу.

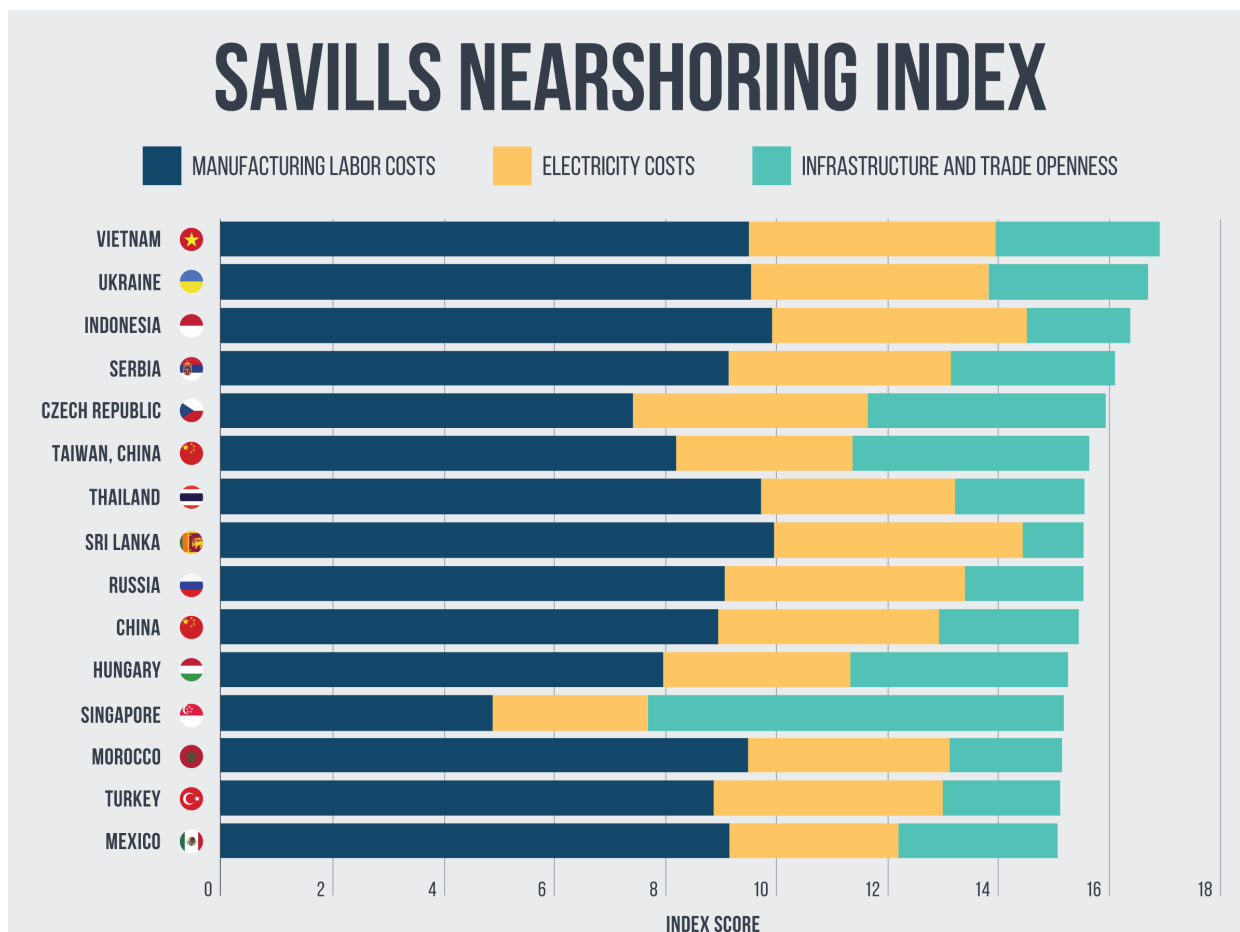

Рисунок 1 - Індекс країн, які є або знаходяться поблизу основних споживчих ринків з найбільшим ресурсним потенціалом [7].

Як бачимо, в розвинених країнах є потреба перенесення виробничих операцій у сусідню країну, ближче до кінцевого ринку для виробників. Праця завжди визначалась вагомим фактором, але, звичайно, не єдиним. Витрати на енергоносії, інфраструктура, торгівля та бізнес-клімат також мають велике значення. Однак, найбільше значення для реалізації інвестицій має національна безпека держави.

На реалізацію інвестиційної політики в країні має рівень банківського кредитування економіки. Однак, фінансування інвестицій банками (за інвестиційними проектами та програмами) за останнє десятиліття знизилось з 80% до 15% ВВП. Це найнижчий показник в світі серед країн з перехідною економікою. Відтак, у Грузії цей показник становить 80% ВВП, а для порівняння в Польщі – 59%. Крім того, більшу частину активів банків складають ОВДП та депозитні сертифікати, а бізнес-ризикові банківські операції не мають високого

попиту, що знижує інвестиційну привабливість вітчизняних банків для іноземних інвесторів. Це підтверджує той факт, що за період з 2015 року не було входження жодного іноземного банку, а навпаки в останні роки спостерігається відтік іноземного капіталу з банківського ринку.

Інвестиційна політика щодо залучення інвестицій в бізнес в розвинених країнах опирається на активний ринок цінних паперів. В Україні фондовий ринок діє з появою відповідного Закону України: «Про цінні папери і фондовий ринок», який дав правову основу врегулювання фондових операцій. Однак, фондовий ринок України можна віднести до ринків з вкрай низькою ліквідністю. Разом з тим, з 2017 року українці мають можливість інвестувати на міжнародних фондових ринках. Згідно з відповідною Постановою Нацбанку України для здійснення інвестицій за кордон потрібно відкрити рахунок у іноземного брокера та внести кошти в рамках е-ліміту НБУ. У період 2020-2021 рр. фізичні особи стали набагато частіше відкривати іноземні брокерські рахунки. Серед причин підвищення інтересу до закордонних цінних паперів – збільшення НБУ е-ліміту для фізичних осіб за іноземними вкладеннями – до 200 тис. євро на рік, а також розширення НКЦПФР списку цінних паперів, які допущені в обіг в Україні. До того ж, дослідження показують зростання фінансової грамотності населення. Крім того, низька прибутковість за класичними (без ризиковими) вкладками збільшує пошук альтернативних інвестицій, в тому числі інвестування в цінні папери на фондовій біржі. Негативним фактором є те, що інвестують українці в більшій мірі в цінні папери іноземних емітентів, а розміщення акцій вітчизняних емітентів на іноземних фондових ринках досить незначне.

На жаль, через введений воєнний стан, з 11.00, 24.02.2022 р. Фондовий ринок України зупиняється. У зв'язку з російською воєнною агресією на території України, Європейський фондовий ринок втратив майже 7 мільярдів доларів. Інвестори масово виводять кошти з європейських активів.

Таким чином, погоджуємось з Б. Данилишиним, що основними перешкодами та ризиками реалізації інвестиційної політики в Україні є:

1. «Слабкість державних інститутів, що призводить до недостатнього захисту прав інвесторів, порушення принципів ринкової конкуренції та підвищення корупційних ризиків» [1].

2. «Нерозвиненість внутрішнього ринку, що знижує зацікавленість інвесторів у розвитку бізнесу на території України» [1].

3. «Недостатньо ефективне використання потенціалу банківської системи для забезпечення фінансової підтримки реального сектору» [1].

4. «Нерозвиненість вітчизняного фондового ринку» [1].

Отже, в реалізації державної інвестиційної політики існують значні перешкоди та нові соціально-економічні виклики, в тому числі пов'язані з політичною ситуацією.

3.2. Сучасний стан інвестиційної політики вітчизняних підприємств

Інвестиційна політика підприємства характеризується певними параметрами (рис. 2). Інвестиційну політику підприємства можна визначити як систему обміркованих дій, пов'язаних з оцінкою потенційних витрат, доходів, і можливої прибутковості, а також ймовірних ризиків та небезпеки втратити гроші, та механізмів управління інвестиційним потенціалом з метою реалізації стратегії економічного розвитку компанії.

Рисунок 2 - Параметри формування інвестиційної політики

Відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність» [6] формами інвестування можуть виступати наступні цінності:

- ✓ кошти, цільові банківські вклади, паї, акції та інші цінні папери;
- ✓ рухоме та нерухоме майно (будинки, споруди, устаткування та інші матеріальні цінності);
- ✓ майнові права інтелектуальної власності;
- ✓ сукупність технічних, технологічних, комерційних та інших знань, оформлених у вигляді технічної документації, навиків та виробничого досвіду, необхідних для організації того чи іншого виду виробництва, але не запатентованих («ноу-хау»);
- ✓ права користування землею, водою, ресурсами, будинками, спорудами, обладнанням, а також інші майнові права;
- ✓ інші цінності [6].

Схематично процес інвестування на підприємстві подано на рис. 3. Я. Д.

Крупка, І. В. Мельничук стверджують, що в процесі інвестування «інвестор, використовуючи власні, кредитні чи інші ресурси, вкладає їх у підприємницьку діяльність з надією у майбутньому одержати певну винагороду у формі прибутку, соціального ефекту чи іншої вигоди» [3]. Період часу з моменту вкладання коштів і до досягнення ефекту називається *інвестиційним лагом*.

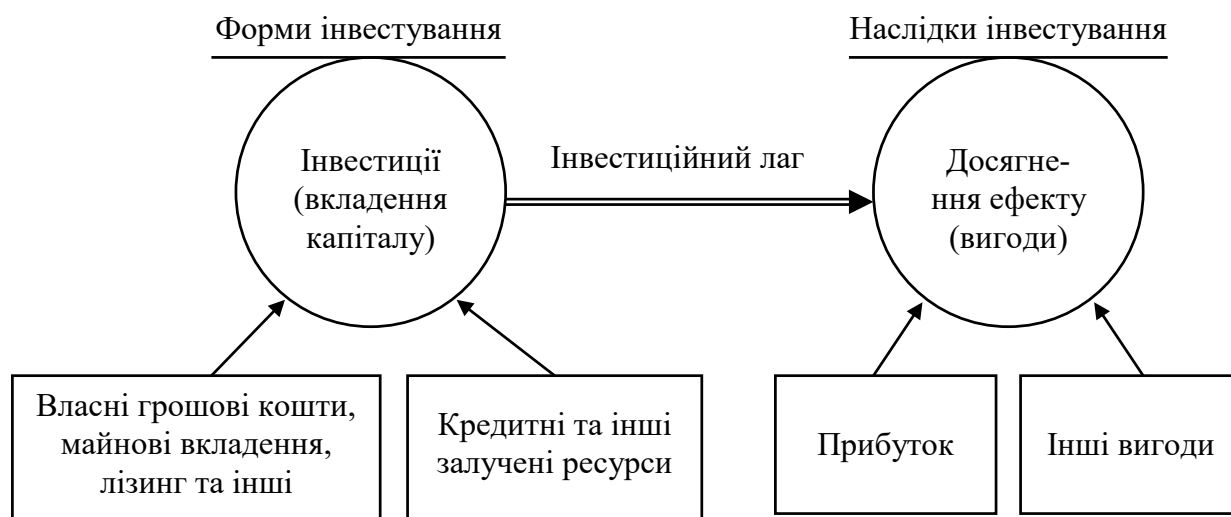

Рисунок 3 - Система інвестування підприємств [3, с. 9]

Навіть у сучасних воєнно-політичних умовах, які спричинили кризу в сфері інвестування та в економіці в цілому, основною метою діяльності будь-якої підприємницької структури є отримання прибутку як найбільшого ресурсу економічного та соціального розвитку населення країни.

Разом з тим, при стабілізації економічної ситуації, прибуток залежить від величини нарахованих доходів та понесених витрат. При формуванні інвестиційної політики підприємства необхідно враховувати, що інвестиції та пов'язані з ними інвестиційні витрати повинні покритись в майбутньому доходами підприємства від реалізованих ним інвестиційних проектів та програм. Тому важливо створити систему обліково-аналітичного відображення об'єктів інвестиційної сфери для раціонального впровадження інвестицій в фінансово-господарську діяльність підприємства з найменшими ризиками та управління ними для досягнення економічного і/або соціального ефекту. Для цього необхідно сформувати механізм управлінських рішень на основі інвестиційної політики, а також підготувати відповідну інформаційну базу щодо об'єктів інвестиційної діяльності.

Функціонування підприємств в сучасних умовах кризової економіки характеризується певними особливостями, які зумовлюють нові передумови розвитку напрямів впровадження інвестицій та їх обліково-аналітичного відображення для прийняття відповідних управлінських рішень:

1) з метою стабілізації діяльності підприємств зростає зацікавленість у збільшенні доходів від нових ринків збуту чи виготовлення нової /освоєної

продукції, що відповідає споживчому попиту та споживчим спроможностям населення. За таких умов велике значення має формування раціональної собівартості, зменшення витрат періоду та збільшення доходів у фінансовій та інвестиційній сфері. Це є основою для ведення бізнесу й подальшого розвитку бізнес-одиниці. Тому важлива вчасна, достовірна і правдива інформація про інвестиційний потенціал, доступні інвестиційні ресурси та джерела їх фінансування, а також витрати та доходи підприємства на впровадження інвестиційного проекту чи програми;

2) у галузях і підприємствах об'єктивно складаються нові тенденції розвитку, і назрівають суперечності регулювання діяльності з метою досягнення економічного ефекту на довгострокову перспективу. Відзначимо, що під впливом співвідношення попиту та пропозиції, з'являються нові види витрат та доходів, наприклад, витрати, пов'язані з інноваціями, а, отже, під впливом дії ринкових механізмів суттєвих розмірів досягає диференціація видів та форм інвестицій, інвестиційних витрат і доходів, що, як наслідок, відбивається на побудові обліково-аналітичної системи для управління цими об'єктами;

3) для використання резервів підвищення інвестиційної активності з'являється прагнення до використання наукових та спеціальних методів аналізу фінансового стану й прогнозування фінансово-господарської діяльності;

4) для ефективного управління інвестиційною політикою підприємства необхідно використовувати не лише дані фінансового та внутрішньогосподарського (управлінського) обліку інвестиційних витрат, доходів і результату від впровадження інвестицій, а й якісно новий підхід до управління цих категорій – стратегічний аналіз та прогнозування.

Вимоги до визначення інвестиційної стратегії розвитку підприємств висувуються, насамперед, ринковою ситуацією, конкуренцією, а також специфікою діяльності. Водночас, на нашу думку, розроблення стратегії розвитку підприємства має починатися з визначення основних орієнтирів комерційної діяльності.

Об'єктом управління в процесі реалізації інвестиційної політики підприємства виступають інвестиційні процеси, інноваційна діяльність, інвестиції, інновації, а також економічні відносини між учасниками інвестиційного ринку. На рис. 4 показані сфери здійснення інвестиційного управління на підприємстві.

Формування інвестиційної політики підприємства передбачає:

- оцінку політико-економічної ситуації в країні;
- розроблення інвестиційних цілей розвитку компанії;
- формування системи інвестицій в напрямку освоєння плану інвестиційно-інноваційної стратегії розвитку підприємства;
- аналіз інвестиційного потенціалу фірми;

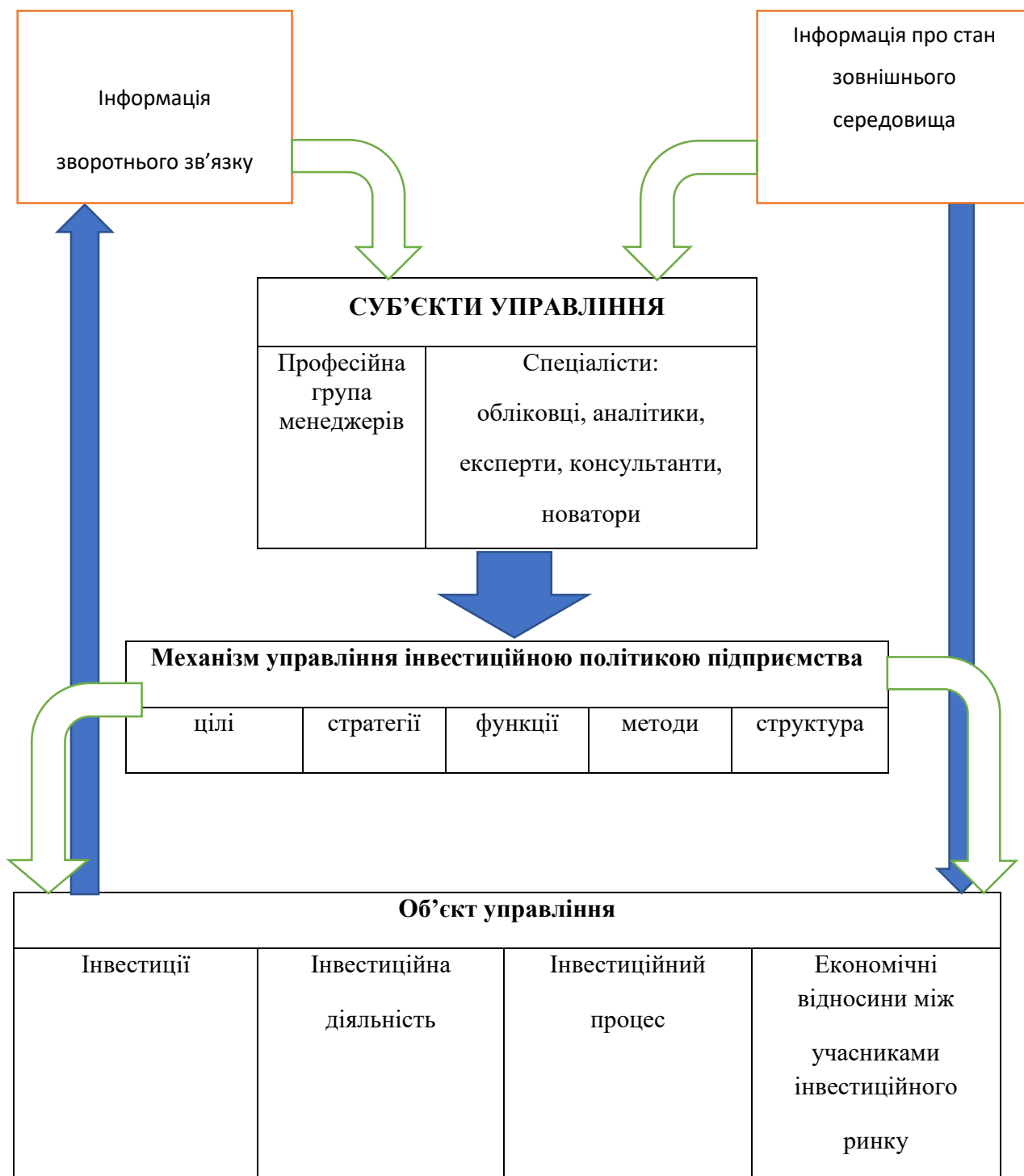

Рисунок 4 - Загальна схема управління інвестиційною політикою підприємства

- пошук і економічне обґрунтування інвестиційних проєктів, програм, інновацій, технологій, ліцензій, ноу-хау тощо;
- створення інвестиційного портфеля, диверсифікація інвестицій;

- аналіз впливів зовнішнього середовища на предмет врахуванням невизначеностей та ймовірних зовнішніх інвестиційних ризиків;
- прогнозування ринку, вивчення його кон'юнктури, інноваційно-інвестиційної діяльності конкурентів;
- розробку варіантів кооперації з конкурентами в інвестиційній та науково-дослідній сферах;
- дослідження ринку інновацій і нових технологій (ємність ринку, еластичність попиту тощо);
- планування та організацію науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт з метою впровадження їх у виробництво;
- визначення масштабів освоєння інвестицій з метою отримання інвестиційного ефекту (прибутку);
- прогнозування фінансово-господарської та інвестиційної діяльності, характеру інвестицій та/або стадій життєвого циклу інновацій (приймаються рішення про обсяги капіталовкладень, розміри виробничих потужностей,);
- удосконалення організаційних структур управління;
- оцінку ефективності інвестиційної діяльності;
- дослідження фінансових, виробничих та трудових (інтелектуальних) ресурсів, необхідних для проведення інвестиційних процесів в напрямку підвищення їх конкурентоспроможності та інноваційності;
- оцінка інвестиційних ризиків та аналіз чинників та їх мінімізації;
- аналіз прибутковості інвестиційних проектів та програм, оцінка мультиплікативного ефекту через зворотній зв'язок і контроль.

Термін «інвестиція» набув нового значення та економічного змісту з встановленням національної економіки в кінця ХХ ст. Дане поняття стало активно використовуватись у перехідній економіці України як самостійно, так і для позначення ряду похідних понять: «інноваційна політика», «інвестиційна діяльність», «інвестиційний процес» і т.п.

Правове регулювання операцій з інвестиціями та загальні економічні та соціальні умови ведення інвестиційної діяльності на території України затвердженні Законом України «Про інвестиційну діяльність» [6].

Стаття 4 Закону України «Про інвестиційну діяльність» визначає об'єкти інвестиційної діяльності:

«об'єктами інвестиційної діяльності можуть бути будь-яке майно, в тому числі основні фонди і оборотні кошти в усіх галузях економіки, цінні папери (крім векселів), цільові грошові вклади, науково-технічна продукція, інтелектуальні цінності, інші об'єкти власності, а також майнові права» [6].

Процитоване вище в Законі визначення інвестицій містить ряд суперечностей щодо їх сутності, зокрема з нормативно-правових актах, що

регулюють питання обліку і звітності інвестицій. Відтак, поняття «основні фонди» в сучасній нормативній та економічній термінології є застарілим поняттям та варто вживати його аналог «основні засоби» або більш широке поняття «необоротні активи», які крім матеріальних необоротних активів включають ще нематеріальні активи, що можуть виступати об'єктами інвестиційної діяльності (ноу-хау, інновації тощо). Крім того, у визначені об'єктів виділені цінні папери, крім векселів, які визначені національними та міжнародними стандартами до групи фінансових інструментів і є об'єктом фінансової діяльності компанії. Однак, щодо цінних паперів, то однозначного визначення їх об'єкта інвестиційної діяльності, що стверджується Законом, нема. Неоднозначність даного об'єкта підкріплена НП(С)БО 1, НП(С)БО 12 згідно з яким, операції з придбання цінних паперів належать до інвестиційної сфери, однак отримання доходів від реалізації та списання їх собівартості, надходження доходів від участі в капіталі чи втрат від участі в капіталі належать до результатів фінансової діяльності і відповідно в звітності відображаються як інша звичайна діяльність без конкретизації на інвестиційну. Тому важливо побудувати раціональну обліково-аналітичну систему відображення об'єктів інвестиційної діяльності для управління інвестиціями та прийняття ефективних рішень щодо їх результативності.

Законом України «Про інвестиційну діяльність» вноситься заборона на: «інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України, а також порушує права та інтереси громадян, юридичних осіб і держави, що охороняються законом» [6].

Суб'єктами інвестиційної діяльності (інвесторами і учасниками) можуть бути громадяни і юридичні особи України та іноземних держав, а також держави [6].

Основний інвестиційний закон, під інвестиціями трактує: «всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) та/або досягається соціальний та екологічний ефект» [6].

Відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку немає єдиного визначення терміну «інвестиції». У МСБО 28 визначені «інвестиції в асоційовані та спільні підприємства» та порядок обліку цих інвестицій [4], однак це поняття не повністю розкриває поняття «інвестицій». Інші інструменти власного капіталу та/або інший фінансовий актив іншого суб'єкта господарювання, що дозволяють отримувати від них вигоди, а також відсотки, дивіденди, збитки та прибутки від операцій з інвестиціями в МСБО 32 визначаються поняттям «фінансові інструменти» [4].

Таким чином, відображення в обліково-аналітичній системі об'єктів інвестування немає чіткого та однозначного визначення, а розпорощене між

фінансовою та інвестиційною діяльністю.

Згідно з Податковим кодексом України визначення інвестицій зводиться до господарських операцій, «які передбачають придбання основних засобів, нематеріальних активів, корпоративних прав та/або цінних паперів в обмін на кошти або майно» [5]. Інвестиції в податковому законодавстві поділяють на капітальні, фінансові та реінвестиції.

Отже, визначення об'єктів інвестування є об'єднаним процесом у взаємодії з інвестиційними, операційними процесами та фінансовою діяльністю (рис. 5).

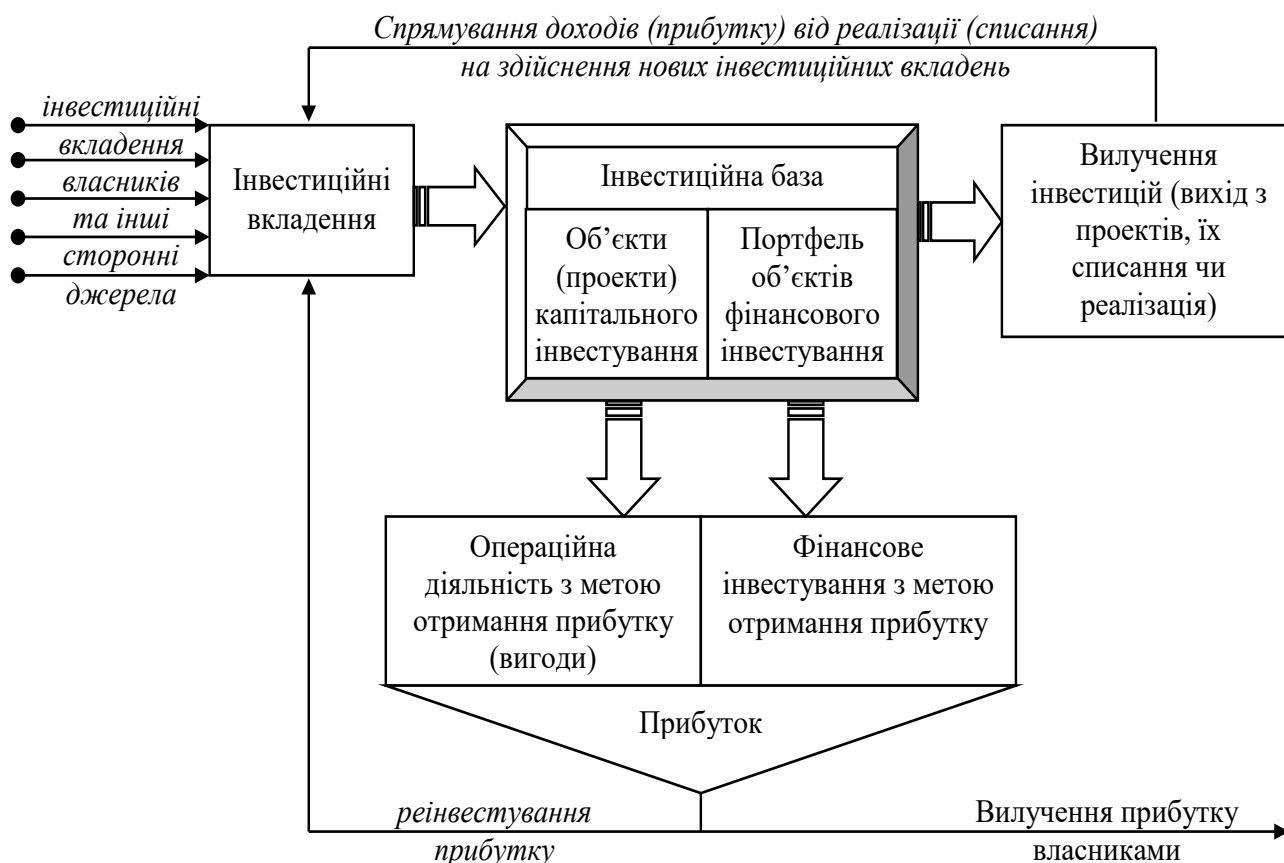

Рисунок 5 - Схема інвестиційної діяльності підприємства [3, с. 19]

Отже, інвестиційна діяльність – це безперервний цикл інвестиційних процесів, що мають суттєвий вплив на покращення фінансового стану підприємства та підвищення рівня його економічного розвитку. Таким чином, основними завданнями інвестиційної політики підприємства є: забезпечення стабільного та безперервного соціально-економічного зростання, ефективне управління ресурсами підприємства на основі оцінки інвестиційного потенціалу та інвестиційних потреб, формування ефективної структури діяльності шляхом диференціації напрямів освоєння інвестицій та отримання прибутків від інвестиційної діяльності, забезпечення конкурентоспроможності продукції тощо.

Висновки

1. Підсумовуючи зроблений нами аналіз економічної думки та правового регулювання в сфері інвестування, узагальнимо, що інвестиційна політика – це система обміркованих дій, пов'язаних з інвестиціями, оцінкою потенційних інвестиційних витрат, доходів, і можливої прибутковості, а також ймовірних ризиків та небезпеки втратити гроші, та механізмів управління інвестиційним потенціалом з метою реалізації стратегії економічного розвитку компанії. Таке визначення характеризує її мету, цілі, завдання інвестиційної політики, а також виступає методологічною базою для відображення в обліку і звітності її об'єктів.

2. В дослідженні визначено етапи формування інвестиційної політики підприємства та запропоновано схему управління інвестиційними процесами. До основних належать: розроблення інвестиційних цілей розвитку компанії; формування системи інвестицій в напрямку освоєння плану інвестиційно-інноваційної стратегії розвитку підприємства; аналіз інвестиційного потенціалу фірми; пошук і економічне обґрунтування інвестиційних проектів, програм, інновацій, технологій, ліцензій, ноу-хау тощо; створення інвестиційного портфеля, диверсифікація інвестицій; визначення масштабів освоєння інвестицій); оцінка інвестиційних ризиків та аналіз чинників та їх мінімізації; аналіз прибутковості інвестиційних проектів та програм, оцінка мультиплікативного ефекту через зворотній зв'язок і контроль.

3. Оцінка сучасного стану державної інвестиційної політики в Україні за наявних кризових політичних умов показала, що економічний розвиток України залежить не стільки від налагодженої системи ефективного інвестування, яке безумовно має вплив на позитивне позиціонування країни в глобальному середовищі, на покращення соціально-економічного добробуту громадян, однак зараз особливо актуальними є питання національної безпеки країни, оскільки від цього залежить функціонування як вітчизняних суб'єктів господарювання, так і країни в цілому.

4. Ситуація, що склалась в умовах воєнного стану знижує можливість впровадження інвестиційної політики та створює нові перешкоди і виклики для впровадження інвестиційних проектів та програм із залучення інвестицій. Відзначимо, що розроблена нормативно-правова база в сфері інвестування спрямована на розвиток інвестиційної діяльності та імплементує принципи здійснення інвестицій відповідно до міжнародного права, а внесені зміни у 2019-2022 рр. сприяють формуванню системного підходу до врегулювання відносин між суб'єктами інвестиційної діяльності, покращенню залучення приватного бізнесу до реалізації інвестпроектів на базі партнерства з державою, реформування концесійного законодавства тощо. За таких умов основною метою державної інвестиційної політики має бути пошук шляхів виходу з політико-економічної кризи через формування стратегії нових напрямів залучення

інвестицій, які стануть основою розвитку держави та виведуть її з економічної кризи.

5. Визначення інвестицій в Законі про інвестиційну діяльність містить ряд протиріч щодо їх сутності з нормативно-правових актах, що регулюють питання обліку і звітності інвестицій. Крім того, у визначені об'єктів виділені цінні папери, крім векселів. Однак, щодо цінних паперів, то однозначного визначення їх об'єктом інвестиційної діяльності немає. Неоднозначність даного об'єкта підкріплена НП(С)БО 1, НП(С)БО 12 згідно з яким, отримання доходів від реалізації та списання їх собівартості, надходження доходів від участі в капіталі чи втрат від участі в капіталі належать до результатів фінансової діяльності і відповідно в звітності відображаються як інша звичайна діяльність без конкретизації на інвестиційну. Тому важливо побудувати раціональну обліково-аналітичну систему відображення об'єктів інвестиційної діяльності для управління інвестиціями та прийняття ефективних рішень щодо їх результативності.